

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/169/2020
Identifikačné číslo spisu: 7117201041
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7117201041.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne D. A., bývajúcej v X., R. č. XXX/X, zastúpenej spoločnosťou JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Košiciach, Popradská č. 82, IČO: 47 254 980, proti žalovanej AUTOSPOL VLASATÝ, spol. s r.o., so sídlom v Košiciach, Prešovská cesta č. 69, IČO: 31 706 495, o výmenu veci a náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12 Csp 23/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 4. júna 2019 sp. zn. 5 Co 31/2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 4. júna 2019 sp. zn. 5 Co 31/2019 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. septembra 2018 č. k. 12 Csp 23/2017 - 154 konanie čo do zaplatenia 618,21 € z titulu náhrady škody zastavil (I.); žalovanú zaviazal k povinnosti vymeniť žalobkyňi motorové vozidlo značky Y., model: Z. Y., vo výbave: Sport, s motorom 1,2 TSI, s výkonom: 77 kW/105k, vo farbe: L8L8 Phantom čierna, s číslom karosérie (VIN): T. a číslom motora: O. XXXXXX v cene 13.452 € zakúpené na základe objednávky číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 20. septembra 2011 za nové motorové vozidlo rovnakého typu bez vady do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (II.); rozhodol o trovách konania (III.).

1.1. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť vymeniť motorové vozidlo značky Y. Z. Y., VIN: T. (ďalej len „motorové vozidlo“) zakúpené 20. septembra 2011 žalobkyňou od žalovanej za nové motorové vozidlo rovnakého typu bez vady do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadala nahradiť škodu vo výške 618,21 €, v tejto časti však vzala žalobu späť a súd prvej inštancie žalobu v tejto časti podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zastavil. Žalobu odôvodnila tým, že na základe objednávky č. XXXXXXXXXXXX z 20. septembra 2011 kúpila od žalovanej motorové vozidlo, na ktoré jej bola zároveň poskytnutá predĺžená záruka „ClubSERVIS“ v trvaní 48 mesiacov od uvedenia motorového vozidla do prevádzky. V rámci jeho používania sa na motorovom vozidle opakovane vyskytla vada (28. októbra 2013, 7. januára 2014, 27. októbra 2014), ktorá spočívala v tom, že pri naštartovaní motora sa rozsvietila kontrolka „EPC“ v dôsledku čoho došlo k strate výkonu motoru a

nemožnosti riadneho užívania vozidla. Žalobkyňa si vo všetkých troch prípadoch uplatnila nárok na odstránenie predmetnej vady. Keďže v reklamačnom konaní začatom 27. októbra 2014 mala byť reklamácia vybavená najneskôr do 26. novembra 2014, čo splnené zo strany žalovanej nebolo, žalobkyňa si uplatnila nárok na výmenu veci podľa § 18 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“). V dôsledku tohto uplatneného nároku sa 29. decembra 2014 medzi nimi uskutočnilo stretnutie v sídle žalovanej, k výmene veci, prípadne k inému uspokojivému riešeniu veci zo strany žalovanej nedošlo. Žalobkyňa si motorové vozidlo vyzdvihla 20. februára 2015.

1.2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázať, že žalovaná vystupovala ako dodávateľ, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu jej obchodnej činnosti. Žalobkyňa vo veci vystupovala ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Medzi stranami sporu bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, na základe ktorej si žalobkyňa kúpila od žalovanej motorové vozidlo, ktoré jej bolo protokolárne odovzdané 26. novembra 2011 (č. l. 7). Medzi stranami sporu bola sporná skutočnosť, či žalovaná poskytla žalobkyňu na motorové vozidlo záručnú dobu v trvaní 24 mesiacov, alebo predĺženú záruku o ďalších 24 mesiacov. Záručná doba začala plynúť 26. novembra 2011, t. j. dňom prevzatia motorového vozidla žalobkyňou. Východiskom pre posúdenie dĺžky záručnej doby bol pre súd prvej inštancie zistený fakt, že ide o spotrebiteľský vzťah medzi stranami sporu. V zmysle § 54 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 4 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z. z. platí výkladové pravidlo, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí taký výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Je sice pravdou, že v zmysle § 620 ods. 1 Občianskeho zákonníka je všeobecná záručná doba 24 mesiacov; ako aj to, že si žalobkyňa od žalovanej prevzala s motorovým vozidlom aj servisnú knižku, v ktorej je na strane 15 uvedená záručná doba v trvaní 2 rokov so začiatkom plynutia od prevzatia motorového vozidla (č. l. 65). V protokole o prevzatí motorového vozidla však žalovaná uvádza, že preberajúci bol oboznámený s obsluhou vozidla a prevzal okrem iného aj „servisnú knižku - predĺžená záruka“ (č. l. 7). Zároveň sa v ňom nachádza aj poučenie preberajúceho - žalobkyne, že prebratím motorového vozidla získava balík doplnkových služieb „ClubSERVIS“, ktoré je možné využívať po uplynutí základnej 2 - ročnej záruky poskytovanej výrobcom. Tento doplnkový balík poskytuje zákazníčkovi výhody v oblasti servisu a starostlivosti o vozidlo po dobu ďalších 2 rokov. Pri prevzatí motorového vozidla bola žalobkyňu odovzdaná aj informačná brožúra „ClubSERVIS“, v ktorej jej blahoželala (žalovaná) ku kúpe nového vozidla a zároveň ju informovala o benefitoch, ktoré jej poskytuje. Jedným z týchto benefitov bolo využívanie služieb v sieti autorizovaných servisov značky SEAT, kde bude prípadná porucha na motorovom vozidle odstránená zdarma aj po uplynutí štandardnej záručnej doby v trvaní 24 mesiacov a to až po dobu ďalších 24 mesiacov. Ďalším benefitom je SEAT Service Mobility v trvaní 4 rokov od uvedenia vozidla do prevádzky. Vzhľadom k týmto skutočnostiam sa súd prvej inštancie priklonil k tvrdeniu žalobkyne, pričom v presvedčení o tom, že jej bola žalovanou predĺžená záručná doba na 4 roky, ju mohol utvrdiť aj e-mail od žalovanej z 13. novembra 2014 (č. l. 15), v ktorom sa uvádza, že oprava motorového vozidla žalobkyne z októbra 2013 a z januára 2014, bola vykonaná bezplatne v zmysle garančnej zákazky. Ak by bola záručná doba iba 2 ročná, uplynula by 26. novembra 2013, čiže oprava z januára 2014 by už nebola v záručnej dobe, teda by nemohla byť vykonaná bezplatne. Medzi stranami sporu nebola uzatvorená písomná kúpna zmluva, táto bola nahradená záväznou objednávkou motorového vozidla č. 2009111705 z 20. septembra 2011 (č. l. 6), protokolom o prevzatí motorového vozidla z 26. novembra 2011 (č. l. 7), servisnou knižkou ako aj brožúrou „ClubSeat“. Podľa názoru súdu prvej inštancie si žalobkyňa u žalovanej riadne uplatnila reklamáciu na vady motorového vozidla [zákazkový list č. 21382 z 28. októbra 2013 (č. l. 10); zákazkový list č. 21409 zo 7. januára 2014 (č. l. 11); zákazkový list č. 21529-2 z 27. októbra 2014 (č. l. 12)]. Pri spotrebiteľských zmluvách má byť každá jedna reklamácia vybavená v lehote 30 dní odo dňa jej uplatnenia (§ 18 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z.). Ak žalovaná zastáva názor, že reklamácia žalobkyne z 27. októbra 2014 nebola dôvodná, pretože na motorovom vozidle sa žiadna vada nevyskytovala, diagnostika nevykazovala žiadnu vadu, žalovaná ju mala v lehote 30 dní od prijatia motorového vozidla vybaviť napríklad tým spôsobom, že by ju zamietla. Žalovaná však reklamáciu žalobkyne z 27. októbra 2014 nevybavila žiadnym zo spôsobov uvedených v § 2 písm. m/ zákona č. 250/2007 Z. z., preto vzniklo žalobkyňu právo na odstúpenie od zmluvy, alebo právo na výmenu výrobku za nový výrobok. Lehota 30 dní je prekluzívnou lehotou, nedá sa predĺžiť. Žalobkyňa si preto

listom z 8. decembra 2014 riadne uplatnila nárok na výmenu motorového vozidla za nové.

1.3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2; § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 4. júna 2019 sp. zn. 5 Co 31/2019 (č. l. 206) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol (I.); rozhodol o trovách konania (II.).

2.1. Výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť, keďže tento nebol odvolaním napadnutý. Bez nariadenia pojednávania prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1 a 2 CSP, pričom zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 CSP), preto ho podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol.

2.2. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, dospel aj k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku. Z takto zisteného skutkového stavu odvolací súd pri svojom rozhodovaní aj vychádzal. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie správne posúdil, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou je spotrebiteľským vzťahom. Rovnako správne posúdil, že si žalobkyňa uplatnila reklamáciu v záručnej dobe, vychádzajúc zo skutočnosti, že pri kúpe motorového vozidla bola dohodnutá predĺžená záruka z 24 na 48 mesiacov. Aj keď v protokole o prevzatí vozidla z 26. novembra 2011 (č. l. 7) je uvedená 24 mesačná záruka a rovnako je uvedené, že balík „ClubSERVIS“ poskytuje výhody v oblasti servisu a starostlivosti o vozidlo o ďalšie 2 roky, čiže nepredlžuje sa záručná doba, ale s prihliadnutím na spotrebiteľský vzťah je potrebné vychádzať z tvrdenia žalobkyne, že pre kúpu tohto vozidla sa rozhodla z dôvodu predĺženej záruky, ako to žalovaná reklamovala. Keďže žalovaná toto tvrdenie žalobkyne žiadnym relevantným spôsobom nevyvrátila, je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že žalobkyňa mala na základe reklamy žalovanej mylnú informáciu o 48 mesačnej záruke. Odvolací súd považoval tiež za správny záver súdu prvej inštancie, ako mala byť reklamácia vybavená (§ 2 písm. m/ a § 18 zákona č. 250/2007 Z. z.). Žalovaná nevyriešila reklamáciu v zákonnej 30 dňovej lehote, preto žalobkyňi vznikol nárok na výmenu vozidla, alebo vrátenie kúpnej ceny vozidla, či vyplatenie primeranej zľavy z ceny vozidla. Žalobkyňa postupovala v zmysle § 2 písm. m/ zákona č. 250/2007 Z. z. a písomne požiadala o výmenu motorového vozidla. Uplatnený nárok žalobkyňa nemohla meniť bez súhlasu žalovanej. Keby trvala na výmene motorového vozidla, žalovaná by reklamované vozidlo nechala u seba a bola by povinná jej poskytnúť nové. Tým, že žalobkyňa 20. februára 2015 (zákazkový list č. 21529-2, č. l. 68) prevzala motorové vozidlo a žalovaná jej ho vydala, súhlasila so zmenou a žalobkyňi tak vznikol nárok na primeranú zľavu, nie na výmenu motorového vozidla, keďže zákon neumožňuje jednotlivé spôsoby vybavenia kombinovať. Ak žalobkyňa mienila vymeniť motorové vozidlo za nové, tak to mohla len v stave, v akom bolo v čase, keď tvrdila, že je vadné a uplatnila si reklamáciu, nie po niekoľkých rokoch jeho užívania. Pri výmene výrobku všeobecne ide o synalagmatický vzťah, pri ktorom podobne, ako pri vrátení veci z dôvodu odstúpenia od zmluvy (analogicky najbližšie), vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán sú vo vzájomnej korelácii, teda právu jednej zmluvnej strany zodpovedá vždy povinnosť druhého účastníka právneho vzťahu, teda ide o vzájomné podmienené konanie. Podľa § 560 Občianskeho zákonníka, ak si zo zmluvy majú účastníci plniť navzájom, môže sa domáhať splnenia záväzku len ten, kto sám splnil svoj záväzok skôr alebo je pripravený ho splniť. I ten, kto je povinný plniť vopred, môže svoje plnenie odoprieť až do tej doby, keď bude poskytnuté alebo zabezpečené vzájomné plnenie, ak je plnenie druhého účastníka ohrozené skutočnosťami, ktoré nastali u druhého účastníka a ktoré mu neboli známe, keď zmluvu uzavrel. Okrem týchto dôvodov žalobu zamietol aj preto, že žalobkyňa v nej túto podmienenosť vzájomných plnení účastníkov daného právneho vzťahu nevyjadrila a žaloba nezodpovedá synalagmatickému záväzku. Podľa odvolacieho súdu žiadna z procesných strán nemôže samostatne uplatniť svoje právo na plnenie. So zreteľom na uvedené sa žalobkyňa v prejednávanej veci nemohla domáhať na súde výmeny motorového vozidla bez toho, aby v žalobe vyjadrila podmienenosť tohto plnenia nárokom druhej strany. Keďže žalobkyňa v petite žaloby túto vzájomnú viazanosť nevyjadrila a súd bol viazaný ich žalobným návrhom, nemohla byť jej žaloba už z tohto dôvodu úspešná a súd nemohol prekročiť žalobný návrh a rozhodnúť o vzájomnej povinnosti oboch účastníkov a keďže žalobkyňou navrhovaný petit žaloby neobsahuje synalagmatický záväzok bolo potrebné aj z tohto dôvodu žalobu zamietnuť.

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP v kontexte s nedostatočným splnením povinností podľa § 328 CSP, ako aj s nesplnením povinnosti podľa § 129 CSP. Napokon prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje tiež primárne z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Z dôvodu právnej istoty žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania (vo vzťahu k riešeniu totožných dvoch právnych otázok) aj z § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Za právne otázky, ktoré v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu podľa jej názoru ešte neboli vyriešené považuje otázky: a/ „či je možné považovať nedobrovoľné prevzatie vozidla, resp. prevzatie vozidla vykonané pod hrozbou vyúčtovania poplatku za uskladnenie zo strany dodávateľa v prípade zamietnutia reklamácie (alebo nevybavenia reklamácie včas) za dohodu o zmene spôsobu vybavenia reklamácie“; b/ „či v prípade žaloby o výmenu veci je nevyhnutné žalobný petit formulovať tak, že plnenie žalovanej bude podmienené protiplnením žalobkyne v kontexte § 560 Občianskeho zákonníka a § 457 Občianskeho zákonníka“.

3.1. Žalobkyňa k namietanej vade konania (§ 420 písm. f/ CSP), ktorá mala spočívať v nesplnení povinnosti odvolacieho súdu vyplývajúcej z § 129 CSP v spojitosti s § 378 CSP zastáva názor, že ak mal odvolací súd za to, že formulácia petitu je nepostačujúca, mal ju vyzvať na úpravu žalobného petitu, respektíve mal zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie pre nesplnenie si povinnosti podľa § 129 CSP a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Na podporu svojho tvrdenia uvádza rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 19. decembra 2019 sp. zn. 1 KO 34/2018, v ktorom sa najvyšší súd zaoberá aj aplikáciou § 129 CSP. Vo vzťahu k porušeniu § 328 CSP uvádza, že odvolací súd vo svojom odôvodnení odkázal a právne posúdil vec ako synalagmatický záväzok podľa § 560 Občianskeho zákonníka. Vo výzve z 24. mája 2019 adresovanej odvolacím súdom žalobkyňa však žalobkyňu upozornil jedine na použitie § 457 CSP, čím došlo podľa žalobkyne k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ak by odvolací súd v tejto výzve uviedol § 560 Občianskeho zákonníka, žalobkyňa by poznala jeho záujem posudzovať vec z pohľadu synalagmatických záväzkov a nebola by sa mylne domnievala, že vec posúdi ako neplatnú zmluvu, resp. zmluvu zrušenú odstúpením. Žalobkyňa by tak vedela následne prezentovať svoju argumentáciu, prípadne vykonať dispozičné úkony v konaní, napríklad späťvzatie žaloby. [Posudzujúc dovolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) žalobkyňa skutočne namieta porušenie ustanovenia § 382 CSP].

3.2. Nesprávne právne posúdenie veci v otázke uplatnenia svojho nároku (právna otázka a/) vidí žalobkyňa v úvahe odvolacieho súdu prezentovanej v odôvodnení jeho rozhodnutia v bode 18., kde odvolací súd uviedol: Žalovaná nevyriešila reklamáciu v zákonnej 30 dňovej lehote, preto žalobkyňa vznikol nárok buď na výmenu výrobku, alebo vrátenie kúpnej ceny výrobku, či vyplatenie primeranej zľavy z ceny výrobku. Žalobkyňa postupovala v zmysle § 2 písm. m/ zákona č. 250/2007 Z. z. a písomne požiadala o výmenu motorového vozidla. Uplatnený nárok žalobkyňa nemohla meniť bez súhlasu žalovanej. Keby trvala na výmene motorového vozidla, žalovaná by reklamované vozidlo nechala u seba a bola by povinná jej poskytnúť nové. Tým, že žalobkyňa 20. februára 2015 (zákazkový list č. 21529-2, č. l. 68) prevzala motorové vozidlo a žalovaná jej ho vydala, súhlasila so zmenou a žalobkyňa vznikol nárok na primeranú zľavu, nie na výmenu motorového vozidla, keďže zákon neumožňuje jednotlivé spôsoby vybavenia kombinovať. Ak žalobkyňa mienila vymeniť motorové vozidlo za nové, tak to mohla len v stave, v akom bolo v čase, keď tvrdila, že je vadné a uplatnila si reklamáciu, nie po niekoľkých rokoch jeho užívania.“ Tento právny názor by podľa žalobkyne prichádzal do úvahy vtedy, ak by obaja súhlasili s tým, že po oprávnenej a uznanej reklamacii si žalobkyňa vozidlo prevezme. K tomu ale nedošlo. Naopak k jeho prevzatiu došlo neslobodne pod donútením zo strany žalovanej pod hrozbou vyúčtovania sumy za jeho uskladnenie v priestoroch žalovanej. K otázke nesprávnosti posúdenia otázky žalobného petitu (právna otázka b/) uvádza, že nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý právny vzťah medzi stranami sporu posúdil ako synalagmatický a že podľa jeho názoru nebola v žalobnom petite upravená podmienenosť vzájomných plnení. Žalobkyňa v tejto súvislosti odkazuje na znenie § 126 ods. 2 CSP („Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu“); na znenie § 457 Občianskeho zákonníka („Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal“). Ak teda odvolací súd

implicitne a analogicky odkazuje na § 457 Občianskeho zákonníka, tak práve tento predpis je tým osobitným predpisom, z ktorého vyplýva spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami. Prípustnosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ bližšie nekonkretizovala.

3.3. Z týchto dôvodov žalobkyňa navrhuje, aby najvyšší súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že potvrdí rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu a prizná žalobkyni náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, v odvolacom ako aj dovolacom konaní. Alternatívne, aby najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu a vrátil mu vec na ďalšie konanie, respektíve zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu (č. l. 296) uvádza, že sa plne stotožňuje s rozsudkom odvolacieho súdu, tento považuje za zákonný a naopak dovolanie žalobkyne považuje za nedôvodné. Navrhuje preto, aby najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa § 448 CSP zamietol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie, podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania konkrétne z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP.

I.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolateľkou namietanej procesnej vade.

9.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia

predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

10. Prípustnosť dovolacieho dôvodu v zmysle tohto ustanovenia (§ 420 písm. f/ CSP) žalobkyňa spája s námietkou nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, ktorý je v rozpore s § 382 CSP a zároveň v nesplnení povinnosti odvolacieho súdu vyplývajúcej z § 129 CSP. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) vyplýva, že obe tieto namietané vady žalobkyňa namieta v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 560 Občianskeho zákonníka, t. j. posúdenia vzťahu medzi stranami sporu, tzv. synalagmatického vzťahu.

11. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

11.1. Použitie tohto ustanovenia odvolacím súdom znamená, že nárok treba posúdiť alebo podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného odseku). Právnym predpisom (alebo aj zákonným ustanovením), ktorý pri doterajšom rozhodovaní nebol použitý, je právny predpis (zákonné ustanovenia), o ktorý výklad a použitie nežiadala v priebehu konania žiadna zo sporových strán. Druhou zákonnou podmienkou, ktorá musí byť splnená súčasne je, že toto iné zákoné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, ak odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej, t. j. je toho názoru, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) alebo po doplnení dokazovania odvolacím súdom (§ 384 CSP) treba subsumovať pod určitú právnu normu alebo súbor právnych noriem. Za týchto podmienok môže odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť alebo zmeniť. (viď Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1271).

12. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania žalobkyne (pri riešení otázky, či jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať v zmysle § 420 písm. f/ CSP), vzal na zreteľ odlišné právne závery vyjadrené v rozhodnutiach súdov oboch inštancií v prejednávanom prípade.

12.1. Kým súd prvej inštancie rozhodol v prospech žalobkyne, odvolací súd na odvolanie žalovanej vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí žalobu zamietol. Odvolací súd vychádzal z riadne zisteného skutkového stavu veci súdom prvej inštancie. Zároveň však vo svojom odôvodnení (bod 19.) na rozdiel od súdu prvej inštancie svoje rozhodnutie doplnil o úvahy týkajúce sa „synalagmatického vzťahu“ vyplývajúceho všeobecne z výmeny výrobku ako takého; konkrétne na posudzovaný prípad aplikoval ustanovenie § 560 Občianskeho zákonníka (bod 20.). Rozhodnutie súdu prvej inštancie znejúce v prospech žalobkyne, napadla odvolaním žalovaná ako strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie vydané. Súd prvej inštancie svojim rozhodnutím vytvoril procesnú situáciu, v ktorej už žalobkyňa nemala dôvod iniciatívne predkladať (podaním odvolania) svoju argumentáciu, prečo považuje žalobou uplatnený nárok za dôvodný a už vôbec nie vyjadrovať sa k nožnej aplikácii ustanovenia § 560 Občianskeho zákonníka, ktorého aplikáciu nemohla v odvolacom konaní predvídať. Žalobkyňa poskytla svoje vyjadrenie k odvolaniu žalovanej s tým, že nesúhlasila s jej odvolacími námietkami, naopak právne závery, ku ktorým dospel súd prvej inštancie považovala za správne. Tak ako žalovaná vo svojom odvolaní (č. l. 172), tak ani žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu (č. l. 189) správnosť svojich argumentov nepodporili, respektíve si navzájom svoje argumenty nespochybnili v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 560 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa s dôverou v správnosť záveru súdu prvej inštancie o prípustnosti a dôvodnosti jej žalobou uplatneného nároku prispôsobila svoje konanie (obsahom a formuláciou jej vyjadrenia k odvolaniu) tejto situácii a spoliehala sa, že jej dôvera nebude sklamaná.

12.2. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (bod 19., 20.) vyplýva, že konečnému záveru jeho

rozhodnutia predchádzala pre rozhodnutie veci podstatná okolnosť a to aplikácia § 560 Občianskeho zákonníka a z neho vyplývajúca tzv. podmienenosť vzájomných plnení účastníkov právneho vzťahu“. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ale nevyplýva, že by zistený skutkový stav veci založil na aplikácii tohto ustanovenia s konštatovaním o podmienosti vzájomných plnení účastníkov tohto právneho vzťahu. Preto tvrdenie odvolacieho súdu, že pri svojom rozhodovaní vychádzal zo záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie nie je namieste.

12.3. Z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie išlo o „nový“ (v rámci konania neaplikovaný) záver odvolacieho súdu, ku ktorému sa ale žalobkyňa v individuálnych okolnostiach daného sporu nemala možnosť v rámci odvolacieho konania vyjadriť. Odvolanie podala žalovaná, ktorá rovnako vo svojej odvolacej argumentácii nenavrholala aplikovanie tohto ustanovenia. Tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na tomto závere, odňal žalobkyni faktickú možnosť namietat' správnosť tohto „nového“ právneho názoru a vyjadriť sa k nemu. O tom svedčí aj fakt, že vo svojom odôvodnení (bod 21.) konštatoval, že žalobkyňa túto podmienenosť vzájomných plnení vo svojej žalobe nevyjadrila a žaloba nezodpovedá synalagmatickému záväzku. S týmto záverom však nebola žalobkyňa do rozhodnutia odvolacieho súdu žiadnym spôsobom konfrontovaná.

13. Postup odvolacieho súdu bol preto v tejto časti procesne nesprávny a založil vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

II.

14. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je nielen prípustné (§ 420 písm. f/ CSP), ale tiež dôvodné, lebo sa v ňom opodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f/ CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa v ďalšom už nezaoberal žalobkyňou namietanou prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

16. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.